

Annual Report & Accounts 2024-2025
वार्षिक अहवाल व जमाखर्च २०२४-२०२५


चॅरिटेबल ट्रस्ट
building lives, fulfilling dreams





Visitors from Mumbaicha Bappa, Subhash Road Ganeshotsav Mandal, Vile Parle



Visitors from Surya Foundation, New Delhi



Sobati Group, Vile Parle



Savali Charitable Trust

602, Purushottam Niwas, Co-op.Hsg. Society, 6 Park Road, Vile-Parle (East), Mumbai – 400057

Registered as a Public Charitable Trust under Bombay Public Trust Act, 1950
Regn No.E24163

Trustees

Mr. V M Deodhar
Maj Gen (Retd) Sanjay Bhide
Dr.[Mrs]. Mohana Gadre
Mr. Shounak Gadre
Mrs. Madhavi Deodhar
Mr. Manoj Borkar

Advisors

Mr. Kiran Shingwekar
Mr. Rajesh Deodhar
Mr. Subhash Pethe
Ms. Manisha Joshi

Auditors : Mr. Sudhir Sohani

B.Com, LLB, FCA, DISA [ICAI]

Bank for School Donation

Union Bank Of India

Vile Parle East Branch

Account No. : 319702010742593

IFSC Code : UBIN0531979

Bankers for other Donations

IDFC First Bank

Vile Parle East Branch

Account No. : 10142990749

IFSC Code : IDFB0040155

Shamrao Vithal Co-op. Bank

Vile Parle East Branch

Account No. : 101003130021290

IFSC Code : SVCB0000010

Foreign Donations : FCRA REGISTRATION NO. - 083781499 (By Foreigners and Non Resident Indians only)

STATE BANK OF INDIA

FCR A/c No. : 40051841275 (FCRA-Current Account)

IFSC Code : SBIN0000691 SWIFT : SBININBB 104

Address : FCRA Cell, 4th floor, State Bank Of India, New Delhi Main Branch 11, Sansad Marg, New Delhi - 110001

Registrar of Companies, Ministry Of Corporate affairs Regt No CSR00001609

Savali's DARPAN ID : MH/2017/0165375

PAN: AAGTS6582H

Donations are eligible for deduction u/s 80G of Income Tax Act, 1961.

With the amendments to Income Tax Act, 1961 it has been obligatory on the part of the donor to furnish his/her Name, Address and PAN number to Savali Charitable Trust.

In case PAN Card number is not available, he / she should provide Aadhaar Card number.

In case of Foreign citizens or Non-resident Indians, they should furnish his/her PAN Card number / Passport number.

Cheque should be drawn in favour of "Savali Charitable Trust"

SAVALI CHARITABLE TRUST

ANNUAL REPORT 2025

Page No.2

सावली चॅरिटेबल ट्रस्ट

वार्षिक अहवाल २०२५

पान क्र.२४

Savali's Interventions and Number of Beneficiaries (FY – 2024-25)

HEALTH

Sr No	Activity Beneficiaries
1) Savali Medical Centre & 3 Mobile Vans -	Total Patients - 56,272 in 164 villages
Male Patients	14,185
Female Patients	22,420
Boys	9,974
Girls	9,693
2) Nutrition Program for 27 Schools - Zilla Parishad Primary Schools	800 students
3) Healthy Woman Healthy Child Program	4,000 girls checked & 549 girls given medicine
4) Weak Women Program	2,000 women
5) Hypertension & Diabetics Monitoring Program	1,302 patients
6) Pediatric OPD Service	326 student / children
7) Ambulance Service – 24 * 7	Total patients – 329 / pregnant women - 63
8) Dental Facility at Savali Medical Centre	Total patients – 221
9) Ophthalmology Unit	Total patients - 103
10) X-Ray Facility	Total patients – 642
11) Laboratory Testing	6,042 patients
12) Screening of Thalassemia for Youngsters	free - 200 test
13) Free dry ration distribution	40 families
14) Financial Assistance to people for major surgeries and post surgeries	30 patients
15) Sanitary Pads Vending Machine and incinerator Machine & distribution of Sanitary Pads	Sanitary Pad Vending m/cs -5 Incinerator m/cs – 2 Sanitary Pads – 54,000

FARMING ACTIVITY

1)	Mogra Cultivation Farming	Members - 375 farmers Mogra Production – 25,000 Kg Mogra Sale - One (1) Core
2)	Mogra Plant distribution	10,000 plants for farmers
3)	Plumeria (Chapha) Plant distribution	670 plants for farmers

EDUCATIONAL

Sr No	Activity	Beneficiaries
1)	IBT Program	240 students
2)	Adoption of Katkari boys at Kudal	83
3)	Financial Assistance for education	18 students
4)	E-learning Setup box installation	2 schools
5)	Summer Camp	140 children
6)	Robotic material distribution for school	140 students
7)	Artificial Intelligence and Robotic basic knowledge and training Program- Joint venture with Vidyaniketan School, Kudal.	500 students

SOCIAL

Sr No	Activity	Beneficiaries
1)	Relief for Poverty	20 families
2)	Blanket Distribution	200 Children
3)	Diwali Sweet Boxes	2,000 adivasi families
4)	Holi & Purnanoli Distribution	10,000 puranpolis (2000 families)
5)	Women Empowerment	36 women from 4 villages
6)	Financial Assistance under Youth Empowerment	12 entrepreneurs

It brings us immense pleasure to present the 18th Annual Report of Savali Charitable Trust, along with our audited financials for the fiscal year ending March 31, 2025. This is shared with heartfelt gratitude to our beloved donors, kind well-wishers, and everyone who continues to walk with us on this journey of service.

An Overview

We're delighted to welcome Mr. Manoj Borkar as a Trustee of Savali. Manojji, a seasoned Chartered Accountant, recently retired from a senior leadership role in the corporate world. He has long been an advisor to Savali, and now joins our Board with a deep commitment to our mission. His presence brings experience and energy that we know will enrich our work and outreach.

We also warmly welcome Mrs. Manisha Joshi to our Advisory Board. Manishaji, a management graduate and social entrepreneur, has dedicated herself to supporting development-sector initiatives. Her role as a director in a firm helping social organizations find funding partners will be a tremendous asset to Savali's continued growth. We're so pleased to have her on board.

17 Years of Progress

From the very beginning, Savali has moved with purpose. Over the past 17 years, we have stayed true to the belief that 'to stop is to end'. We have been privileged to serve over **200,000** tribal residents in the remotest corners of the region — providing trustworthy, consistent, and high-quality healthcare.

Rather than promoting ourselves, we've quietly focused on improving service quality year after year. Today, Savali proudly runs a

2,200 sq. ft. clinic and operates three mobile vans. For just Rs. 20, patients receive access to experienced doctors, medicines, lab tests, dental and eye care, and X-rays. In communities where trust is rare, Savali has earned deep respect and affection.

Savali English School Initiative

As our relationships with tribal families deepened, parents began asking for better education options for their children. We heard their hopes and responded with action. In September 2024, we took the decision to establish the Savali English School — a dream we've nurtured carefully and wholeheartedly.

Construction began in January 2025. The 12,000 sq. ft. school building will include 24 classrooms, catering to students from kindergarten through Grade 10, with class sizes capped at 35 to ensure attention to each child. The school will house a science lab and a robotics lab, with technology introduced from Grade 2.

Our vision moves beyond traditional rote learning. We aim to cultivate curiosity, critical thinking, and joyful engagement through nature exposure, practical life lessons, and creative learning. We believe this approach will shape compassionate and capable citizens. The curriculum will also include literature, art, sports, and culture.

The school project is budgeted at Rs. 2 crore. We're grateful to have received Rs. 1.25 crore through cash and in-kind donations. We invite you — our cherished supporters — to help us complete this mission of transformation.

Review of Existing Programs

All of Savali's regular programs continue to

run successfully. For the past 8–9 years, Savali has implemented several community-focused projects in Kudal Taluka, Sindhudurg District. Each year, these are summarized in our annual report. This year, our Trustees and Advisors conducted a three-day visit to assess these programs firsthand.

They evaluated the effectiveness and impact of our initiatives. Joining them was journalist Mr. Shekhar Samant, Editor of Tarun Bharat (Sindhudurg and Ratnagiri editions). Known for highlighting grassroots issues through fearless and honest journalism, Mr. Samant's detailed report titled "Kudal Vishesh" is included in this report and will help donors understand the work being done in the Kudal region by Savali in detail..

Visits and Engagements

We were honoured to host 40 dedicated volunteers from the Surya Foundation, New Delhi, led by Mr. Kaustubh Karmarkar. Their visit to the Valvanda Medical Center was deeply appreciated.

Additionally, 40 senior members from 'Sobti' (Vile Parle East, Mumbai) visited our centers, explored our healthcare services, interacted with children in the nutrition program (serving 800 beneficiaries), and witnessed the vibrancy of our self-help groups and cultural heritage programs. The joy on their faces spoke it all.

Many corporate leaders also visit Savali regularly and express satisfaction with the work. I believe the entire credit for this success goes to the dedicated staff of Savali. The warmth and hospitality shown to visitors by the entire team make us proud of our people.

New Donors

This year, several new companies

supported Savali through their CSR funding. Additionally, some existing donors voluntarily increased their contributions. Savali continually attracts new donors, and once connected, they often become lifelong supporters of our mission. It is due to this trust and affection that institutions and donors continue to financially support Savali. Their generosity allows us to reach more people, fulfill their needs, and bring smiles to their faces. This also reassures us that our work is on the right path. As the saying goes, "The more you give, the more you grow." With their support, we are expanding our reach and deepening our impact. Savali is sincerely grateful to all its donors.

Acknowledgments

We express our heartfelt gratitude to all the individuals and teams who make Savali what it is today.

Chartered Accountants:

CA Sudhir Sohoni, CA Naveed Roge,
CA Sonali Bapat

Designer:

Vishwas Mahashabde

Volunteers & Supporters:

Rahul Patwardhan, Ameya Bapaye,
Aparna Chaubal, Prajakta Naik,
Shruti Devasthali, Ravindra Ghatkar,
Sunil Karvanje, Vaibhav Chikhale

Medical Center Staff:

The entire dedicated team

Trustees and Advisors:

Our guiding light

Medical Contributors:

Dr. Ravindra Deshpande,
Dr. (Mrs.) Jayashree Deshpande,
Dr. Archana Prabhu, Dr. Prajakta Talathi,
Dr. Priyanka Doctor

Special Thanks:

Dr. Karan Dhande (Pediatrics), Dr. Rahul Kamdi (Ophthalmology), Dr. Chittatosh Thakre (Dentistry), Dr. Prashant Bhusara (X-ray)

We're especially grateful to the doctors from Posheri Medical College who've started volunteering with us.

Looking Ahead

All of our programs are running smoothly, and the road ahead looks promising. As we explore new ideas and meet new supporters,

we are reminded of our core mission — to uplift the marginalized and help them live lives of dignity and happiness.

Our true strength lies in you — our donors and well-wishers — whose unwavering support has made Savali's every initiative a success. We hope this beautiful bond continues to grow with love and trust.

– **Vinayak Deodhar**

Managing Trustee

15 June 2025, Mumbai

Tribute

We deeply mourn the passing of Mr. Avinash Shinde, a long-standing associate whose heartfelt commitment and unwavering dedication made him an integral part of the Savali family. His absence is deeply felt. May his soul rest in eternal peace.

Healthcare Services

Savali's work in tribal areas began with healthcare services. What started 15 years ago has now evolved into a mini-hospital with comprehensive facilities, reaching nearly 200,000 tribal residents. Savali not only provides essential healthcare but also works to ensure the long-term well-being of these communities. Perhaps even more importantly, it has helped tribal people who traditionally relied on herbs, magic, and superstition, to realize the value of modern healthcare. Every year around 50,000 – 60,000 tribals take benefit of Savali's healthcare services. This year alone, Savali spent nearly Rs.1.7 crore on various healthcare initiatives. Credit for this goes to our generous donors: Volkart Foundation Indian Trust, Terminal Technologies Private Limited, and Vistra ITCL Ltd., whose long-standing financial support allows Savali to reach more underserved people each year. We are deeply grateful to them.

This year, 56,272 patients benefited from Savali's medical services, statistical analysis of the same has been given under Savali's Reach to People. In addition, 1,302 people with hypertension and diabetes received regular monitoring and medications which keep their BP and diabetics under control. This success is due to the dedicated work of our doctors and nurses, who follow up weekly and even make home visits when needed. We sincerely thank them for their commitment.

Thalassemia Screening

So far, Savali has screened around 2,000 rural youth for Thalassemia, completely free of charge, and has provided follow-up guidance where needed. This year, under the leadership of Dr. Medha Shete, 200 students in Mumbai were tested and

received appropriate counseling. Similarly, through the Sahajeevan Foundation in Pune, medication was provided to 55 patients with mental illness.

Around Rs. 30 lakh from Savali's income was spent this year on supporting patients undergoing surgeries and treatments, including for cancer, liver and kidney transplants, brain and heart surgeries, and other critical interventions.

Special thanks to Dr. More, Dr. Kurkute, Dr. Atish Bhanushali, Dr. Sayali Bhanushali, nurses, and staff for running these healthcare services. Mr. Milind Bhanushali manages all patient records digitally, generating 36 different reports each month to support clinical planning. We are grateful to this hardworking and cheerful team. Their support has been instrumental in Savali's progress.

Other Health-Related Services

As in previous years, we conducted health audits in 40 villages before and after the monsoon to prevent disease outbreaks. Necessary items and preventive medicines especially for pregnant women to protect against mosquito bites and other sickness) were distributed. Although this is typically a government responsibility, Savali continues to lead this initiative each year. Since October 2021, there have been no reported cases of typhoid, jaundice, or diarrhea.

Nutrition for 800 Students

Palghar District, where Savali works, is known for widespread malnutrition due to extreme poverty, lack of clean water, irregular electricity supply, and poor transport facilities. True progress is impossible until these basic needs are met. For the past 9 years, Savali has supported 800 students in 27 government schools with nutritional supplements and medication.

The results are clear and encouraging. These children now have normal or above-average height, weight, and hemoglobin levels. They are healthier, more active, and enthusiastic learners. Savali also provides similar support to 40 other underprivileged children annually.

Healthy Mothers, Healthy Children Program

As in previous years, this program continued in full swing. For the past four years, Savali has been screening adolescent girls aged 12–19 for malnutrition and providing them with appropriate medication and nutritional supplements. To date, nearly 4,000 girls have been screened, and 549 identified as anemic have received targeted support. Based on doctors' advice, they are given iron (1 gm) tablets, dates, eggs, chickpeas, jaggery, and ragi laddus to help them stay healthy and strong. The intention is to prevent birth of malnourished child.

Additionally, women aged 25–45 with low hemoglobin levels are screened and provided with supplements and a nutrition plan. Savali incurs significant costs to sustain these programs.

Education Services

Since its inception, Savali has been offering financial assistance to underprivileged and aspiring students. Education is considered one of the highest forms of giving. Savali does not treat it as charity but as a social responsibility. This support is given without any bias of religion or community, and its goal is to ensure that every deserving student has access to good education.

This year, a total of Rs. 31.35 lakhs were distributed to 18 students pursuing various courses—from Class 10 to postgraduate levels. In one case, a school in Vikramgad

lacked government-assigned teachers for Math and Science for Classes 9 and 10. The school requested Savali's support to cover the teachers' salaries. Savali accepted to avoid compromising the students' education. The result: the school achieved a 100% pass rate in the SSC (10th Standard) exams.

Additionally, two schools in Jawhar and Vikramgad talukas received e-learning setup boxes. So far, 27 schools in these areas have benefited from these digital education tools. Vidyaniketan Convent School in Kasal (Sindhudurg district) was also given robotics kits and other material. For many years, Savali has been funding vocational training in two schools in Kudal; further details are included in the Kudal section of this report.

Summer Camps

This year, summer camps were held in several villages in Jawhar and Vikramgad talukas. A total of 140 children participated. Given the 40–45°C temperatures, the aim was to keep children from wandering outdoors and instead engage them productively during their vacation. Local educated youth were trained as instructors to lead three-hour afternoon sessions filled with games, stories, art, and light academic learning. The initiative proved successful.

Social Services

Savali's social commitment is rooted in serving the poorest and most marginalized communities. Within its capacity, Savali strives to reach as many people as possible. Like every year, 40 families received monthly rations and essential supplies. Additionally, 18 malnourished schoolchildren were given medical care and nutrition support. These efforts were made possible by regular monthly donations from generous patrons.

Continuing with our winter tradition, 200

infants received warm blankets this year. Savali also promotes tribal and Katkari children's involvement in sports alongside education. Notably, the Katkari children from Vetalbambarde in Sindhudurg, mentioned in the Kudal report, have made commendable progress in Mallakhamb and track-and-field sports. In Palghar district, girls supported by Savali have excelled in running competitions at the divisional level. One such student, Gauri Choudhary, secured the top rank at divisional level.

Sports and Cultural Support

Swara Sakhalkar, a 13-year-old girl from Ratnagiri, is a champion in Taekwondo and martial arts. She has won several gold, silver, and bronze medals at district, state, and national levels. In February 2025, she participated in the Open State Taekwondo Championship held in Balewadi, Pune. Savali provided her with the necessary financial support for this competition.

Agricultural Initiatives

In 2019, Savali helped 40 farmers establish the "Pushpmala Utpadak Company" (Floral Production Company) Under Companies Act 2013. Today, it has grown to include 375 members. Despite facing harsh conditions and climate challenges, this year farmers produced 25,000 kg of jasmine flowers, generating an income of Rs. 1 crore. Savali has always strived for the holistic development of farmers.

To further boost jasmine production, Savali distributed 10,000 jasmine saplings at subsidized rates this year. In addition, 670 champa (plumeria) saplings were given out. The 'Velankar Champa' from Mr. Velankar's nursery in Vetalbambarde, Sindhudurg, is famous worldwide for producing large, fragrant flowers all year round, with a

lifespan of 20–25 years. Savali arranged and funded training visits for six farmers to Velankar's nursery. Those who followed proper care techniques have already begun to harvest...

Arts and Culture

Savali has consistently supported individuals and institutions engaged in arts and culture. This year, Vijay Tulsakar, an 8th-grade student from Kudal, was awarded the "Best Student of the Year" by Pune's Gandharva Mahavidyalaya for his achievements in music.

Savali also contributed financially to a special harmonium program held in Ratnagiri to commemorate the birth centenary of the legendary harmonium maestro Late Govindrao Patwardhan. The event featured 100 harmonium players.

Festivals: Diwali and Holi

As in previous years, Savali distributed festive kits to 2,000 families and 800 schoolchildren during Diwali. Each kit included traditional snacks, fragrant soap, and oil. The snacks were lovingly prepared by local women.

For Holi, Savali distributed 10,000 puran polis (sweet flatbreads). These were prepared by Mrs. Leela Shirgaonkar and Mr. Vinay Sapre, continuing their annual support. These festival initiatives were generously funded by donors.

Support for Vulnerable Families

For the past nine years, Savali has provided livelihood support and educational aid to distressed and impoverished families. This year, approximately Rs. 21 lakh was disbursed to 20 such families. This amount also included financial aid to Anandashray

Old Age Home in Kudal, which supports 40 abandoned senior individuals.

Throughout the year, Savali well-wishers donate clothes, toys, bed linens, utensils, etc. These items are distributed among tribal communities based on need and are of great practical value.

This year, the Mumbadevi Temple Trust donated 200 brand-new sarees during the Navratri festival for distribution to underprivileged women. Savali extends heartfelt thanks to the Mumbadevi Trustees, Shri. Pokharnkar Guruji, and all our volunteers.

Mumbaicha Bappa, Subhash Road Ganeshotsav Mandal Vile Parle, donated 200 First Aid boxes to students. Savali is thankful to them.

Inspired by the teachings of Saint Dnyaneshwar, whose words “Let every living being attain what they desire” form the bedrock of Savali's mission, we extend our compassion not only to people but also to

animals.

Compassion for Animals

Savali has extended its compassion to animals as well. The organization supported 'Sunidhi Ashray Foundation,' a shelter for stray dogs in Kudal started by Nidhi Sawant. The shelter provides care for dogs that are injured, disabled due to accidents, or elderly and helpless. Savali contributed financially to the establishment of a new facility for this shelter. It is heartening to note that along with their work for people, Savali shows equal compassion toward animals. In addition, Savali has consistently provided financial assistance to 'Trunk Call – The Wildlife Foundation' for its ongoing research on elephants, led by Mr. Anand Shinde.

The teachings of Saint Dnyaneshwar continue to inspire Savali. May his divine blessings guide and strengthen Savali's

Your Donations can

- 1 Provide square meals to Poor People.
- 2 Give nutritious supplements to children and young girls.
- 3 Help for medical & surgical treatment of patients.
- 4 Save life of infants suffering from cardiac conditions.
- 5 Assist youth for education or to start business.
- 6 Make Anaemic women healthy.
- 7 Nal Paani Scheme - Women get water at home
- 8 Help Farmers to take more crops
- 9 Be a blessing to the many needy underprivileged people of India.

**Your donations are a Million Dollar gift -
PLEASE DONATE**



building lives, fulfilling dreams

Savali in Sindhudurg

The word 'Savali' (meaning 'shade') carries a profound emotional resonance — connoting comfort, support, and strength. True to its name, the Mumbai-based Savali Charitable Trust has embodied this spirit in the Konkan region, especially in Sindhudurg.

Be it tribal children, underprivileged and distressed individuals, children with disabilities, those battling severe illnesses, elderly without family, women facing adversity, or socially committed individuals who struggle to support themselves—Savali has extended a protective arm to all, offering them hope, strength, and a path to progress and peace. Over the last decade, this compassionate work has spread across the entire Sindhudurg district, making Savali a cornerstone of support.

****Savali: A Godsend for Tribal Children****

Indeed, this is true. The Katkari tribal children—trapped in extreme poverty, malnutrition, poor health, substance abuse, child marriage, illiteracy, and outdated superstitions—had no vision for the future. A helping hand came from Uday Air, son of a poor farmer, who began this mission. His work was strengthened by Savali Charitable Trust under the leadership of Vinayak Deodhar. About ten years ago, Dr. Prasad Devdhar of Bhagirat Pratishthan introduced Uday's work to Vinayak Deodhar. Since then, Savali has steadfastly supported the upliftment of these children. Uday dreamed of rescuing these children from their broken huts at the base of the Ghats and placing them in a well-built shelter. With Savali's financial support, this dream materialized with the creation of the *Nagya Mhadu Katkari Adivasi Student Hostel* in Vetar Bambarde, Kudal taluka—the first such facility in Konkan.

From 15–20 children in the early days, the hostel now houses more than 80. Savali shoulders the annual financial burden of Rs. 10–12 lakhs for their meals, nutrition, education, and sports development. All 83 students, including girls, now receive an education. Many perform well academically and excel in Mallakhamb, kabaddi, and other sports, gaining recognition at taluka, district, and state levels. Under Uday and Uja Aair's guidance and Savali's support, these children are making remarkable progress. They are also taught health and hygiene practices and attend value education sessions. Without any government funding, this initiative has become a role model statewide.

****Skill Development Backed by Savali****

One of Savali's other commendable initiatives in Sindhudurg for last 10 years is the support for skill development. The Nerur Madyachiwadi Secondary School, known for educating children of poor farmers, is now recognized across Maharashtra for its skill-based learning from grades 8 to 10. About 120 students receive training in cooking, fabrication, electrical basics, nursery work, carpentry, masonry, and even kitchen gardening, with the produce sold locally. They also prepare Diwali snacks and Holi sweets, distributing them to 300 needy families.

Many graduates from this school have gone on to start businesses in farming, gardening, vegetable production, honey processing, and more. Under the leadership of Principal Anant Samant, and financial support from Savali for teachers' salaries and learning equipment, the school has thrived. It now stands as a role model for rural vocational education in Maharashtra.

****Robotics Lab at Vidyaniketan School, Kasal****

To spark scientific inquiry and innovation, Savali sponsored the first robotics lab in Konkan at Vidyaniketan English School in Kasal. The lab benefits not only the school's students but others across the district. Embracing AI, nature-based learning, and strong values, the school has guided students to win national and international robotics competitions, with mentoring from IIT faculty. Savali also donated three digital boards and multi-skill kits for training in carpentry, electrification, plumbing, cooking, gardening, and more.

****English Medium School in Palghar****

Inspired by the Vidyaniketan model, Savali will open a new English medium school in Walvanda, Palghar district in June 2025, specifically for tribal students. The aim is to provide modern, inclusive science education to underserved children.

****X-ray Machine for Nath Pai Educational Institute****

Beyond the three major schools, Savali extended its support to the renowned Nath Pai Educational Institute, Kudal which runs nursing, physiotherapy, B.Ed., and CBSE schools, as well as a night school. Savali donated an X-ray machine for a hospital serving poor patients in the nearby village of Nerur, offering essential diagnostics at minimal cost.

****Savali – A Mother to the Needy****

Savali has not only supported institutions but also touched countless individual lives in Sindhudurg. Whether it's Vijay Tulsakar, a talented student in music; Puja Dhuri, a

differently-abled painter; or Supriya, an orphaned girl who overcame severe depression and malnutrition—Savali has stood by them all. Supriya is now a role model in her college.

Savali arranged an eye operation and life-long support for Dholebabu, a selfless social worker. High-quality hearing aids and speech therapy were provided for Puja and others. The Trust also supports Anandashray, an old age home for the destitute.

****Compassion for Animals****

Savali extended support to *Sunidhi Ashray Foundation*, a shelter for injured, elderly, and abandoned street dogs in Sindhudurg. This initiative shows that Savali's compassion extends to all living beings.

Savali Charitable Trust has become a true pillar of support for Konkan. Through inclusive, impactful, and compassionate efforts, it has brought transformative change to the lives of many in Sindhudurg.



– Shekhar Kanhoba Samant.

Editor, Tarun Bharat, Sindhudurg Edition

Contact: 9422373036



Anandashray



**X-ray Machine donated by
Savali to
Nath Pai Hospital**



Robotic Lab, Vidyaniketan, Kasal



Vidyaniketan School, Kasal Staff



Madyachi Wadi Adarsh High School



Vijay with Medals



Swara Sakhalkar



Vijay with Keyboard



Vetalbambarde - Mallakhamb & Athletics Winners



Trupti Pawar



Vaishali Pawar



Uday & Uja Air



Swapnil Nikam



Vanita Nikam



Roopa Pawar



Supriya Raul



Diwali Faral Distribution



Nutrition Program



Summer Camp



Village Map made by children at Summer Camp

REWARDS & RECOGNITION

In last 7 years Savali was awarded for its social work by various organizations.

-  Lokmanya Seva Sangh, Vile Parle East, a 100-year completed well known organization felicitated Savali for its social contributions. FY – 2018-19
-  Krutadnyata Trust, Pune awarded Savali as Best Social Organization. FY – 2018-19
-  Maharashtra Seva Sangh, Mulund which is a prestigious well-known social organization gave Samajik Santha Purskar. FY – 2019-20
-  Uttung Sanskritik Parivar, a well-known organization engaged in cultural activities felicitated Savali with Jeevan Gaurav Sanman. FY – 2019-20
-  Smt. Girijai Eknath Thuse Sevavrati Puraskar, Thane. FY – 2019-20
-  Parlekar Police Mitra (Police Social Organization) recently felicitated Savali for its social work. FY – 2020-21
-  Gowalis Industrial Association, Vasai felicitated Savali for its contribution in the field of social welfare. FY– 2021-22
-  Akhil Chittapawan Brahman Seva Sangh, Thane Sevavrati Purskar. FY – 2022-23
-  Dr.Nath Pai Shikshan Sanstha, Sindhudurg and Daily Tarun Bharat, Sindhudurg, Maharashtra. FY– 2023-24
-  Rajhans Pratishthan, Mumbai – Pratishthan for Kala Seva and Rugna Seva. FY– 2023-24
-  Br. Nath Pai Shikshan Sanstha, Sindhudurg. FY– 2024-25



building lives, fulfilling dreams

सावली चॅरिटेबल ट्रस्ट वार्षिक अहवाल २०२५

सावली चॅरिटेबल ट्रस्टचा १८ वा वार्षिक अहवाल आणि ३१ मार्च २०२५ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाचा लेखापरीक्षकांनी प्रमाणित केलेला ताळेबंद व उत्पन्न खर्च पत्रक सावलीच्या सर्व देणगीदारांना, हितचिंतकांना व सावलीवर मनापासून प्रेम करणाऱ्या सर्व मित्र परिवाराला सादर करताना विश्वस्तांना खूप आनंद होत आहे.

मनोगत

आपणांस विदित करण्यास आनंद होतो कि या वर्षात सावलीच्या विश्वस्तांनी पूर्वी सल्लागार म्हणून सावलीशी जोडलेल्या श्री. मनोज बोरकर यांची विश्वस्त म्हणून नेमणूक केली आहे. श्री. मनोज बोरकर हे चार्टर्ड अकाउंटन्ट असून नुकतेच ते एका मोठ्या कंपनीमधून मुख्य व्यवस्थापक ह्या जबाबदारीतून निवृत्त झाले आहेत. त्यांच्या अनुभवाचा सावलीला व पर्यायाने अनेक गरजूंना व उपेक्षितांना फायदा होईल असा विश्वास आहे.

त्याचबरोबर ह्या वर्षी सौ. मनीषा जोशी यांना सल्लागार मंडळावर नियुक्त केले आहे. त्या व्यवस्थापकीय क्षेत्रातील पदवीधर असून विकास क्षेत्रातील एक उद्योजक आहेत. सामाजिक संस्थांना श्रीमंत धनिक वर्गाकडून आर्थिक सहाय्य मिळवून देणाऱ्या कंपनीच्या संचालक आहेत. अनेक सामाजिक संस्थांचे कार्य त्यांनी जवळून पहिले आहे. त्यांच्या या अनुभवाने सावलीला प्रगतीपथावर जाण्यास मदत होईल असा विश्वास वाटतो.

श्री. मनोज बोरकर व सौ. मनीषा जोशी यांचे सावली परिवारातर्फे हार्दिक स्वागत.

१७ वर्षांच्या वाटचालीत सावली कधी थांबली नाही तर सतत प्रगतीच्या दिशेने मार्गक्रमण करीत राहिली कारण 'थांबला तो संपला' या उक्तीची पूर्ण जाणिव सावलीला आहे. या १७ वर्षांच्या काळात सावलीने वैद्यकीय सेवेत मिळवलेले यश व साधलेल्या प्रगतीमुळे अनेक संकटे, गंभीर समस्यांना आजपर्यंत तोंड देत मार्गक्रमण करताना सावलीने या अतिशय अविकसित दुर्गम भागातही **२ लाख आदिवासींना** उत्तम तऱ्हेची वैद्यकीय सेवा पुरवून त्यांचा विश्वास संपादन केला.

कोठेही जाहिरातबाजी न करता अधिकाधिक दर्जेदार सेवा कश्या पुरवता येतील ह्याचेच प्रयत्न सावली सदैव करीत राहिली. आणि त्यामुळेच आज २,२०० sq.ft. चा प्रशस्त दवाखाना व तीन फिरत्या दवाखान्यांच्या द्वारे आदिवासींना अत्यंत अल्प दरात म्हणजेच फक्त २० रुपयात चांगल्या डॉक्टरांकडून तपासणी, उत्तम दर्जाची औषधे व सर्व प्रकारच्या रक्त तपासण्या, दंतरोग चिकित्सा, नेत्र विकार तपासणी, क्ष - किरण चिकित्सा ह्या सर्व सुविधा सावली आज ह्या उपेक्षित मंडळींना पुरवते आहे. परिस्थितीने गांजलेली व पोटाची खळगी भरण्यासाठी उन्हातान्हात, पाऊस पाण्यात काबाड कष्ट करणारी येथील आदिवासी मंडळी सहजासहजी दुसऱ्यावर विश्वास ठेवत नाहीत. जेमतेम २-४ गुंठे जमिनीचा हा मालक परका माणूस आपल्याला लुबाडेल की काय ह्या भितीने इतरांवर विश्वास ठेवण्यास घाबरतो. अर्थात त्यामुळे अनेकदा त्याची प्रगतीपण खुंटते. पण एकदा का त्याचा विश्वास बसला कि हाच आदिवासी प्रयत्नशील होतो. नव्या दिशा शोधण्याचा प्रयत्न करतो. अनेक वर्षांच्या अनुभवानंतर हे सावलीच्या लक्षात आले. कारण सुरवातीला सावलीच्या वैद्यकीय सेवेला नाकारणारा आदिवासी आज गावात अधिक वेळा गाडी पाठवा असा आग्रह करत असतो. किंवा त्या गाडीची येण्याची वेळ झाली कि हातातले काम टाकून तपासण्यासाठी फिरत्या दवाखान्यात येतो. वैद्यकीय सेवेचे महत्त्व या मंडळींना एवढे पटले आहे कि दर १-२ गावांमागे सरकारी दवाखाने असूनही अंदाजे ७०,००० रुग्ण सावलीकडे येतात.

प्रगती, नवी दिशा नवे मार्ग शोधण्याचा प्रयत्न हा तर मानवाला त्याच्या समृद्धी कडे नेण्याचा मार्ग. सावलीवरील विश्वासाने या आदिवासी मंडळींना आपल्या मुलांच्या चांगल्या शिक्षणासाठी सावलीने शाळा काढून द्यावी असे वाटले. आदिवासींच्या उन्नतीचा वसाच सावलीने घेतला आहे. आणि म्हणून त्यांचे जीवनमान सुधारण्यासाठी त्यांना निरोगी ठेवण्याबरोबरच त्यांच्या व्यक्तिगत व सामाजिक विकासाच्या अनेक योजना सावलीने गेली १८ वर्षे राबवल्या आहेत. वैद्यकीय सेवेच्या सर्व सुविधांच्या

परिपूर्णतेनंतर गोरगरिबांच्या मुलामुलींना खऱ्या अर्थाने शिक्षित करावे ज्यायोगे ही तरुण मुले पुढारलेल्या समाजाबरोबरीने येतील, त्यांच्यातील सुप्त गुणांना वाव मिळेल, ही मुले देशाच्या नकाशावर ठळकपणे दिसतील ह्यासाठी सावली पालघर व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यांमध्ये सतत प्रयत्नशील आहे. पालघर जिल्ह्यातील ह्या आदिवासी शेतकऱ्यांच्या विनंतीचा विश्वस्तानी विचार करून शाळेच्या प्रस्तावाचे फायदे- तोटे व जबाबदाऱ्या यांवर साधक-बाधक विचार करून इंग्रजी माध्यमाची 'सावली इंग्लिश स्कूल' ही शाळा लवकरात लवकर सुरु करण्याचा निर्णय सप्टेंबर २०२४ मध्ये घेतला. सरकारी परवान्यांमधील अडचणी, दुर्गम भागामुळे असलेल्या विशेष समस्या लक्षात घेऊन जानेवारी २०२५ मध्ये बांधकामाच्या दृष्टीने सुरुवात झाली. अंदाजे १२,००० sq.ft. बांधकाम होईल व २४ वर्ग खोल्या बनतील असे नियोजन झाले. बालवाडी ते १० वी. पर्यंतच्या शिक्षणाची सोय या शाळेमुळे होईल. प्रत्येक वर्गात विद्यार्थ्यांची संख्या फक्त ३५ पर्यंत ठेवण्याचा मानस आहे. विज्ञान प्रयोगशाळेबरोबरच दुसरीपासून मुलांना आधुनिक तंत्रज्ञानाचा परिचय व्हावा व झपाट्याने वाढत जाणाऱ्या नवनवीन तंत्रज्ञानातही ही मुले कोठेही मागे पडू नयेत ह्या हेतूने रोबोटिक प्रयोगशाळा सुद्धा असणार आहे. त्याचप्रमाणे ह्या शाळेत नुसत्याच प्रचलित घोकंपट्टी पद्धतीचा अवलंब न करता विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिकांद्वारे विषयांची ओळख करून देण्याची, समजवण्याची तसेच निसर्गाची ओळख करून देण्याच्या पद्धतीचे शिक्षण देण्याचा विश्वस्तांचा विचार आहे. संस्कारमय (धार्मिक नव्हे) व उत्तम नागरिक होऊन स्वतःच्या बरोबर आपल्या कुटुंबाचा आणि त्यायोगे आपला देशाला पुढे नेण्याचा विचार विद्यार्थ्यांच्या मनात शिक्षणाद्वारे रुजावा, वाढावा हि त्यामागची संकल्पना आहे. नुसतेच शैक्षणिक नव्हे तर कला, साहित्य, संस्कृती, क्रीडा ह्या विविध शाखांचे शिक्षण देण्याचा मानस आहे. **जवळजवळ २ कोटी रुपयांचा हा प्रकल्प आहे. आजपर्यंत सावलीवर प्रेम करणाऱ्या दानशूरांनी १.२५ कोटी रुपयांपर्यंतची धनराशी व वस्तुरूप सहाय्य दिले आहे. तरीसुद्धा अजूनही बराच मोठा पल्ला गाठायचा आहे. या अहवालाद्वारे मी सर्वानाच आवाहन करतो कि उदार**

मनाने आपण नेहमीप्रमाणे आपल्या मदतीचा समर्थ हात सावलीला द्याल व प्रकल्प लवकर पूर्ण होईल अशी आशा व्यक्त करतो.

सावलीचे नेहमीचे सर्व कार्यक्रम यशस्वीपणे चालू आहेत त्यांचा सविस्तर तपशील पुढे दिला आहे. सावली गेली ८-९ वर्षे सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील कुडाळ तालुक्याच्या ठिकाणी विविध सामाजिक हिताच्या योजना राबवित आहे. त्यांची थोडक्यात माहिती दरवर्षी आपणाला अहवालातून मिळत असते. ह्यावर्षी सावलीच्या विश्वस्त आणि सल्लागार मंडळींनी ३ दिवस कुडाळचा दौरा केला. सावलीच्या सर्व कामांची पाहणी केली. सावलीच्या ह्या कार्यक्रमातून लाभार्थींना किती फायदा होतो व ह्या विविध योजना किती परिणामकारक आहेत ह्याचे परीक्षण ह्या निमित्ताने करावयाचा हेतू होता. सावलीच्या कार्याशी तरुण भारत सिंधुदुर्ग व रत्नागिरी आवृत्तीचे संपादक पत्रकार श्री. शेखर सामंत जोडले गेले आहेत. श्री. शेखर सामंत हे समाजातील उणीवा व सामान्यांना भेडसावण्याऱ्या प्रश्नांना सरकार पुढे ठेवण्याची शोधपत्रकारिता करतात आणि त्यांच्या निर्भीड व प्रामाणिक पत्रकारिते मुळे ते सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात सामान्यातील सामान्यात लोकप्रिय आहेत. सावलीच्या सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील कार्याचा आढावा घेणारा त्यांचा लेख कुडाळ विशेष ह्या शीर्षकाखाली ह्या अंकात समाविष्ट केला आहे. त्यांच्या ह्या लेखातून सावलीचा कुडाळ मधील कार्याचा देणगीदारांना तपशीलवार परिचय होईल असा विश्वास वाटतो.

भेटीगाठी

ह्या वर्षी सावली मेडिकल सेंटर, वाळवंडा येथे नवी दिल्ली येथील 'सूर्या फाउंडेशन' ह्या कंपनीचे श्री. कौस्तुभ करमरकर ह्यांच्या नेतृत्वाखाली ४० कार्यकर्त्यांनी भेट देऊन सावलीच्या कार्याचे विशेष कौतुक केले. त्याचप्रमाणे विलेपार्ले पूर्व येथील जेष्ठ नागरिकांसाठी काम करणाऱ्या 'सोबती' ह्या संघटनेचे ४० जेष्ठ नागरिक मुद्दाम सावलीचे काम पाहण्यासाठी मुंबईहून आले होते. सावलीचे वैद्यकीय विभागातील काम, ८०० मुलांच्या पोषण आहाराचा कार्यक्रम, मोगरा शेती, बचतगटाची विविध उत्पादने व इतर कामांची पाहणी व

त्याचबरोबर आदिवासींचे सांस्कृतिक कार्यक्रम पाहून व त्यात सहभाग घेऊन ह्या जेष्ठानी आपला दिवस खूप आनंदात घालवला.

अनेक कंपन्यांचे अधिकारी सावलीला भेट देत असतात व समाधान व्यक्त करतात. ह्या सावलीच्या यशाचे सारे श्रेय सावलीच्या सर्वच कर्मचाऱ्यांचे आहे यांची मला जाणीव आहे. ज्या अगत्याने आणि आपुलकीने सावलीचे सर्व कर्मचारी ह्या पाहुणे मंडळींची सरबराई करतात व काळजी घेतात त्यामुळे सावलीला ह्या सर्व कर्मचाऱ्यांचा अभिमान वाटतो.

नवे देणगीदार

ह्या वर्षी सावलीकडे काही नवीन कंपन्यांनी त्यांच्या CSR फंडामधून आर्थिक सहाय्य केले तर काहींनी पूर्वीच्या रकमांमध्ये आपणहून वाढ केली. सावलीला अनेक नवनवे देणगीदार मिळतात आणि एकदा ते सावलीशी जोडले गेले कि ते कायमचेच सावली परिवाराचे होतात. सावली वरील विश्वास व प्रेम ह्यामुळेच या संस्था व देणगीदार सावलीला अर्थसहाय्य देत असतात. त्यांच्या ह्या दानशूरपणामुळेच सावलीला असंख्य गरजूंपर्यंत पोचता येते. त्यांच्या गरजा भागवण्यासाठी त्यांना मदतीचा हात देता येतो आणि त्यांच्या चेहऱ्यावरील हास्य सावलीला समाधान देऊन जाते. आपले कार्य योग्य मार्गावर आहे याची जाणीवही होते. तसेच 'अधिकस्य अधिकं फलं' ह्या उक्ती प्रमाणे कार्याची व्याप्ती वाढवून अधिक लोकांपर्यंत पोचता येते. सावली ह्या सर्व देणगीदारांची ऋणी आहे.

कृतज्ञता

वेळोवेळी लेखापरीक्षण करणारे लेखापरीक्षक C.A. सुधीर सोहोनी, C.A. नवीद रोगे, C.A. सोनाली बापट, या अंकाचे मुखपृष्ठ आणि आतील पाने विनामूल्य सजवणारे विश्वास महाशब्दे, सावलीच्या कार्याला निरपेक्षपणे सहाय्य करणारे राहुल पटवर्धन, अमेय बापये, अपर्णा चौबळ, प्राजक्ता नाईक, श्रुती देवस्थळी,

रवींद्र घाटकर, सुनील करवंजे, वैभव चिकणे आणि सावली मेडिकल सेन्टरचे सर्व कर्मचारी, तसेच माझे सर्व विश्वस्त व सल्लागार सहकारी यांच्या सहकार्याबद्दल खूप खूप आभार.

सावली बरोबर जोडले गेलेले डॉ. रवींद्र देशपांडे, डॉ. सौ. जयश्री देशपांडे, डॉ. अर्चना प्रभू, डॉ. प्राजक्ता तलाठी, डॉ. प्रियांका डॉक्टर. सावलीशी जोडला गेलेला सावलीचा परिवार या सर्वांचे मनापासून आभार मानतो व कृतज्ञता व्यक्त करतो. या मंडळींच्या सहकार्य व पाठिंब्याशिवाय सावलीला आज आहे तिथे पोचता आले नसते याची मला जाणीव आहे. बालरोगतज्ञ डॉ. करण धांडे, नेत्रचिकित्सक डॉ. राहुल कामडी, दंतचिकित्सक डॉ. चित्ततोष ठाकरे व क्ष-किरण तंत्रज्ञ डॉ. प्रशांत भुसारा ह्या सर्वांचे त्यांच्या सेवेसाठी खूप आभार. ह्या वर्षीपासून पोशेरी मेडिकल कॉलेज मधील डॉक्टर सावली सेंटर मध्ये येऊन रुग्णांना सेवा देतात. त्यांचेही मनःपूर्वक आभार.

सावलीने सुरु केलेल्या सर्व सेवा व्यवस्थित पणे सुरु आहेत व यापुढेही त्या अधिक जोमाने वाढत जातील असा विश्वास विश्वस्तांना आहे. वेगळ्या वाटेवरून जाताना सावलीला नवे मित्र भेटल्यावर नवे विचार व नव्या दिशा मिळतात. ह्या सर्वामागे उद्देश एकच असतो म्हणजे अडला नडलेला उपेक्षित आपली व आपल्या समाजाची प्रगती करून सुखी व्हावा व कुटुंबियांना समाधानी ठेवावे हाच उद्देश सावलीपुढे असतो. सावलीच्या हाकेला प्रतिसाद देऊन सावलीचा प्रत्येक कार्यक्रम व योजना यशस्वी करणारे आमचे देणगीदार व हितचिंतक हाच सावलीचा खरा ठेवा आहे. असाच लोभ आपला सर्वांचा सदैव राहो व तो वृद्धिंगत होवो हीच आपल्या सर्वांना मनापासून प्रार्थना.

मुंबई

विनायक देवधर

१५ जून २०२५ व्यवस्थापकीय विश्वस्त

आरोग्यसेवा

सावलीच्या आदिवासी विभागातील सेवेचा प्रारंभ आरोग्यसेवा देण्यापासून झाला. १५ वर्षांपूर्वी सुरु झालेल्या या सेवेचा विस्तार आता जवळजवळ अनेक आवश्यक सेवानी युक्त अश्या मिनी हॉस्पिटल मध्ये झाला आहे कारण जवळजवळ २ लाख आदिवासींना आवश्यक त्या सर्व आरोग्यसेवा सावली तर पुरवतेच पण त्याचबरोबर त्यांना निरोगी ठेवण्याचा प्रयत्न करते. ह्याही पेक्षा अधिक महत्वाचे म्हणजे झाड-पाला, जादू-टोणा, मांत्रिक व बुवाबाजी ह्या पलीकडे न गेलेल्या आदिवासींना आता आरोग्याचे महत्त्व पटले आहे. ५०-६०,००० आदिवासी दरवर्षी ह्या सेवेचा लाभ घेतात. डोळ्यांचे आजार असोत वा दातांचे किंवा छातीचे दुखणे असो सावलीकडे उपलब्ध असलेल्या अद्ययावत उपकरणांमुळे व क्ष-किरण (X-Ray) मशिनमुळे ह्या सेवा घेण्यासाठी सावलीकडे आपणहून येणारा आदिवासी केवळ स्वतःचीच काळजी घेत नाही तर आपले कुटुंब, शाळेत जाणारी आपली मुले यांनाही निरोगी कसे ठेवता येईल याचा प्रयत्न करत असतो आणि सावलीच्या आरोग्यसेवेचा लाभ घेतो. माझ्या मते किती रुग्णांना तपासले याही पेक्षा किती आदिवासींना आरोग्याचे महत्त्व पटले ही गोष्ट अधिक महत्वाची आहे. त्यामुळे सावलीच्या एका तपाहून अधिक काळाचा हा प्रवास यशस्वी झाला आहे असे म्हटले तर फारसे चुकीचे ठरणार नाही.

या वर्षी आरोग्य सेवेच्या विविध योजनांसाठी सावलीने जवळजवळ १ कोटी ७० लाख रुपये खर्च केले. अर्थात याचे सारे श्रेय सावलीला उदार अंतःकरणाने अर्थसहाय्य करणाऱ्या Volkart Foundation Indian Trust, Terminal Technologies Private Limited आणि Vistra ITCL India Ltd. यानांचे जाते. कारण त्यांच्याकडून वर्षानुवर्षे मिळणाऱ्या आर्थिक सहाय्यातून सावलीला अधिकाधिक सेवा जास्तीजास्त उपेक्षितां पर्यंत पोचवता येतात. या सर्व देणगीदारांचे मनापासून धन्यवाद.

यावर्षी ५६,२७२ रुग्णांनी सावलीच्या वैद्यकीय सेवेचा

लाभ घेतला. त्याचा तपशील आरंभीच्या पृष्ठामध्ये दिला आहे.

त्याचप्रमाणे १,३०२ लोकांच्या नियमित तपासण्या करून व आवश्यक ते औषधोपचार देऊन रक्तदाब व मधुमेहावर नियंत्रण ठेवण्यात डॉक्टरांना यश आले आहे. रुग्णांबरोबर दर आठवड्याला संपर्क ठेवून प्रसंगी त्यांच्या घरी जाऊन त्यांना योग्य तो सल्ला व औषधे देणाऱ्या आमच्या डॉक्टर व परिचारिकांचे परिश्रम कारणीभूत आहेत. या सर्वांचे मनापासून धन्यवाद.

थॅलेसेमियाची तपासणी

आजपर्यंत सावलीने ग्रामीण भागातील जवळजवळ २,००० तरुण मुलामुलींची थॅलेसेमिया संबंधात कोणताही मोबदला न घेता तपासणी करून या तरुण-तरुणींना योग्य तो सल्ला व त्या संबंधीचा आवश्यक तो पाठपुरावा केला होता.

सावलीने ह्यावर्षी डॉ. मेधा शेते ह्यांच्या मार्फत मुंबईतील २०० विद्यार्थी-विद्यार्थिनींची थॅलेसेमिया निदान तपासणी केली व योग्य तो सल्ला व उपाययोजना सांगितली. त्याचप्रमाणे पुण्यातील सहजीवन फाँडेशन मार्फत ५५ मनोरुग्णांना औषधे देण्यात आली. या वर्षी सावलीच्या उत्पन्नातून सावलीने अंदाजे ३० लाख रुपयांचे आर्थिक सहाय्य विविध आजाराने ग्रस्त असलेल्या रुग्णांवर, त्यांच्या शस्त्रक्रियांसाठी व औषधोपचारांसाठी खर्च केले. ह्यात कॅन्सर, यकृतरोपण, मूत्रपिंडावरील शस्त्रक्रिया, मेंदूवरील शस्त्रक्रिया, हृदय शस्त्रक्रिया व इतर शस्त्रक्रियांचा समावेश आहे.

या सर्व आरोग्यसेवांसाठी सावलीचे डॉ. मोरे, डॉ. कुरकुटे, डॉ. अतिश भानुशाली व डॉ. सायली भानुशाली तसेच सर्व परिचारिका व कर्मचारी आणि सर्व रुग्णांच्या विविध नोंदीं संगणकाद्वारे करण्याचे महत्वाचे काम श्री. मिलिंद भानुशाली हे करतात. दर महिन्याला रुग्णांचे वेगवेगळ्या प्रकारचे ३६ अहवाल तयार केले जातात. त्या योगे अनेक उपाययोजना डॉक्टरांना करता येतात. हसतमुखाने काम करणाऱ्या ह्या सर्व सेवक वर्गाचे मनापासून आभार. त्यांच्या सहकार्याशिवाय सावलीला ही

प्रगती करून, लोकांना सेवा देता आली नसती, ह्याची मला जाणीव आहे.

आरोग्याशी निगडित इतर सेवा

दरवर्षी प्रमाणेच यंदाही पावसापूर्वी व पावसानंतर ४० गावांची पाहणी करून रोगराई होणार नाही ह्यासाठीची उपाययोजना करण्यात आली. त्यात आवश्यक ते वस्तुरूप सहाय्य गावातील व्यक्तींना देण्यात आले. विशेषतः गरोदर महिलांना डासांचा त्रास होऊ नये म्हणून प्रतिबंधक औषधे वाटली गेली. खरे म्हणजे हे काम सरकारचे आहे. पण रोगराई पसरू नये ह्यासाठी सावली हा कार्यक्रम दरवर्षी करते. विशेष म्हणजे ऑक्टोबर २०२१ पासून जवळजवळ Typhoid, कावीळ, पटकी ह्या सारख्या रोगांचा एकही रुग्ण आजपर्यंत आढळला नाही.

८०० विद्यार्थ्यांना पोषक आहार

सावली ज्या भागात सामाजिक कार्य करते आहे तो पालघर जिल्हा कुपोषणाबद्दल प्रसिद्ध आहे. कमालीची गरिबी, अपुऱ्या पाण्यामुळे स्वच्छतेची ऐसीतैशी, अनियमित वीज पुरवठा, वाहतुकीच्या साधनांचा अभाव ह्या सर्व मूलभूत सुविधांचा अभाव असलेला हा भाग कधी विकसित होणार व कधी येथील कुपोषण संपणार हा गहन प्रश्न आहे. आणि जोपर्यंत या भागाचा विकास खऱ्या अर्थाने होत नाही तोपर्यंत येथील कुपोषण कमी होणार नाही.

गेली ९ वर्षे सावली, जिल्हा परिषदेच्या २७ शाळांमधील ८०० मुलांचे कुपोषण दूर करण्यासाठी योग्य ती औषधे व पोषक आहार देऊन कुपोषण दूर करण्याचा व या मुलांना निरोगी ठेवण्याचा प्रयत्न करत आहे आणि यांत सावलीला चांगलेच यश आले आहे. या ८०० विद्यार्थ्यांची उंची, वजन, हिमोग्लोबीन चे प्रमाण त्यांच्या वयानुसार आहे किंवा अधिक आहे. मुले सशक्त, चपळ व उत्साही आहेत. सावली या व्यतिरिक्त ४० इतर गरीब मुलांना असाच पोषक आहार दरवर्षी देते.

गतवर्षी प्रमाणे ह्या वर्षीही **सुदृढ माता सुदृढ बालक**

कार्यक्रम सुरुच ठेवला आहे. या कार्यक्रमाच्या अंतर्गत कुपोषणाचे समूळ उच्चाटन व्हावे या हेतूने सावली गेली ४ वर्षी १२-१९ वयोगातील तरुण मुलींची तपासणी करून त्यांना योग्य ती औषधे व सकस पूरक आहार देत आहे. आतापर्यंत अंदाजे ४,००० तरुणींची तपासणी करून, त्यातील ५४९ अशक्त तरुणींना औषधे व आहार दिला जातो. या मुलींसाठी डॉक्टरांच्या सल्ल्यानुसार लोह (१ ग्रॅम) गोळ्या, खजूर, अंडे, चणे, गूळ, नाचणी लाडू असा पोषक आहार दिला जातो व त्या सदैव सशक्त राहतील याची काळजी घेतली जाते. याचा हेतू हा आहे की या मुली निरोगी व सशक्त राहिल्या तर त्यांना होणारी मुलेही जन्मतः कुपोषित राहणार नाहीत. कुपोषणाचे निर्मूलन व्हावे असा एक प्रयत्न आहे.

त्याच बरोबर २५-४५ वयोगटातील महिलांची तपासणी करून वयानुसार ज्यांचे हिमोग्लोबीन कमी आहे, त्यांना औषधे व आहार देण्याचा कार्यक्रम राबवला जातो. ह्या सर्व कार्यक्रमांसाठी सावलीला रुपये ५ लाखांवर खर्च येतो.

शिक्षण सेवा

सावलीच्या स्थापने पासून सावली गरीब व होतकरू विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी आर्थिक सहाय्य देत आली आहे. विद्या दान हे अतिशय उच्च दर्जाचे मानले गेले आहे. अर्थात सावली ह्या मदतीला कधीच दान न म्हणता सामाजिक कर्तव्याच्या भावनेतून पहाते. हे आर्थिक सहाय्य देताना यात धर्म / पंथ / जात पाहिले जात नाही व खरी गरज ज्याला आहे त्या प्रत्येकाला चांगले शिक्षण मिळावे हा ह्या सहाय्याचा हेतू असतो.

याच भूमिकेतून यंदाही ह्या वर्षी ३१.३५ लाख रुपयांचा निधी वाटण्यात आला. विविध अभ्यासक्रमांसाठी १८ विद्यार्थ्यांना आर्थिक सहाय्य देण्यात आले. त्यात १० वी पासून पदव्युत्तर शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थी-विद्यार्थिनींचा समावेश आहे. विक्रमगड येथील जिल्हा परिषदेच्या एका शाळेतील ९ वी व १० वी च्या वर्गांना गणित व विज्ञान विषय शिकवण्यासाठी सरकार कडून शिक्षक दिले गेले नव्हते. ह्या शाळांनी

सावलीकडे अशा शिक्षकांचे मानधन देण्याची विनंती केली. सरकारच्या कारभाराचा हा अजबच नमुना म्हणावा लागेल. सावलीने विद्यार्थ्यांचे नुकसान होऊ नये म्हणून ह्या शिक्षकांच्या मानधनाचा खर्च केला आणि आनंदाची गोष्ट म्हणजे या शाळेचा दहावीचा निकाल १००% लागला. दिलेल्या सहाय्याचे चीज झाले. जव्हार, विक्रमगड तालुक्यातील २ शाळांना ई-शिक्षण सेट बॉक्स देण्यात आले. जव्हार, विक्रमगड तालुक्यातील २७ शाळांना आजपर्यंत हे अभ्यासक्रम असलेले ई-शिक्षण सेट बॉक्स देण्यात आले आहेत. त्याचप्रमाणे विद्यानिकेतन कॉन्व्हेंट स्कूल, कसाल ह्या सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामधील शाळेला रोबोटिक साहित्य देण्यात आले. कुडाळमधील दोन शाळांचा गेली अनेक वर्षे कौशल्य तंत्रज्ञानाच्या प्रशिक्षणाचा खर्च सावली करत असते. त्याची तपशीलवार माहिती पुढील पानांवर कुडाळ विशेष मध्ये आलेली आहे.

उन्हाळी शिबीर

ह्या वर्षी जव्हार, विक्रमगड तालुक्यातील काही गावांत उन्हाळी शिबिरे घेण्यात आली. यात १४० मुलांनी भाग घेतला. ४०-४५ अंश तापमानात ह्या मुलांनी बाहेर भटकून नये व त्यांच्या सुट्टीचा वेळ छान पणे खेळ, गोष्टी, चित्रकला व थोडाफार अभ्यास असा रमत गमत शिकण्यात जावा, ह्या हेतूने गावातील तरुण सुशिक्षित मुलां-मुलींना शिक्षक बनवून, ह्या मुलांना दुपारचे ३ तास एकत्र आणले जाते. तेथे खेळ गोष्टी आदी कार्यक्रम व खाऊ देऊन मन रमवले जाते. हा प्रयोग यशस्वी होत आहे.

सामाजिक सेवा

सावलीची सामाजिक बांधिलकी तळागाळातील गरजू गरिबांची सेवा करण्यासाठीच आहे. सावलीला जेवढे शक्य होईल त्या ताकदीने अधिक लोकांपर्यंत पोचण्याचे सावलीचे धोरण आहे. दरवर्षी प्रमाणेच ह्याही वर्षी ४० कुटुंबांना दर महिना अन्नधान्य व इतर सामानाचे वाटप केले गेले. त्याचप्रमाणे विद्यार्थीदशेतील १८ कुपोषित मुलांच्या आरोग्याची काळजी औषधे व पोषक आहार

देऊन केली गेली. या योजनेसाठी दर महिना आर्थिक सहाय्य देणारे दानशूर सावलीला मिळाले आहेत.

दर वर्षी प्रमाणेच यंदा ह्या वर्षीही थंडीत कुडकुडणाऱ्या २०० लहान बाळांना उबदार ब्लँकेट्स वाटण्यात आली. शिक्षणाबरोबर खेळातही आदिवासी / कातकरी मुलांनी पुढे येण्यासाठी सावली सतत प्रयत्न करत असते. सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील वेताळबंबार्डे येथील कातकरी मुलांची माहिती कुडाळ विभागातील लेखात आलेली आहे. या मुलांची मल्लखांब व मैदानी क्रीडा स्पर्धामधील प्रगती कौतुकास्पद आहे. पालघर जिल्ह्यात सावली काम करते त्या विभागातील काही विद्यार्थिनींनी धावण्याच्या स्पर्धामध्ये विभागीय स्तरांवर प्राविण्य मिळवले आहे. यातील एक विद्यार्थिनी गौरी चौधरी हिने धावण्याच्या स्पर्धेमध्ये विभागातील पहिला क्रमांक पटकावला. तिला त्यासाठी लागणारे साहित्य, पोषण आहार सावलीने दिला. त्याचप्रमाणे साखरे गावातील एका शाळेत खेळाच्या शिक्षकांची झालेली नेमणूक सरकार तर्फे रद्द करण्यात आली. या शाळेतील अनेक विद्यार्थी विविध खेळात चांगली प्रगती करत असतात व त्यांना शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाची जरूरी असते. संस्थेने सावलीकडे विनंती केल्यानंतर गेले वर्ष भर सावली शिक्षकांचे मानधन देत आहे.

स्वरा साखळकर ही रत्नागिरीची १३ वर्षांची मुलगी तायक्वांदो आणि मार्शल आर्टची चॅम्पियन आहे. तिने जिल्हा, राज्य आणि राष्ट्रीय स्तरावरील स्पर्धामध्ये अनेक सुवर्ण, रौप्य आणि कांस्य पदके जिंकली आहेत. तिने फेब्रुवारी २०२५ मध्ये बालेवाडी, पुणे येथे आयोजित ओपन स्टेट तायक्वांदो अजिंक्यपद स्पर्धेत सहभाग घेतला होता. सावलीने तिलादेखील आवश्यक ते आर्थिक सहाय्य दिले.

शेतीविषयक

सावलीने २०१९ साली ४० शेतकऱ्यांना पुष्पमाळा उत्पादक कंपनी स्थापन करून दिली. आज ह्या कंपनीचे ३७५ सभासद आहेत. प्रतिकूल परिस्थितीतही आणि बदलत्या हवामानाच्या परिणामाला तोंड देत, ह्यावर्षी

शेतकऱ्यांनी २५,००० किलो मोगरा उत्पादन काढून १ कोटी रुपये मिळवले. सावली शेतकऱ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी प्रयत्नशील असते. ह्या वर्षी मोगरा उत्पादनाला प्रोत्साहन म्हणून सावलीने अत्यंत अल्पदरात १०,००० मोगरा रोपे वाटली. त्याचबरोबर चाफा ह्या फुलाची ६७० रोपे शेतकऱ्यांना देण्यात आली. वेताळबंबार्डे, सिंधुदुर्ग येथील श्री. वेलणकर यांचा वेलणकर चाफा जगभरात प्रसिद्ध आहे. त्यांची झाडे वर्षभर अधिक मोठी व सुगंधी फुले देत असतात व २०-२५ वर्षे हे झाडे जगते. सावलीने ६ शेतकऱ्यांना स्वतःच्या खर्चाने वेलणकर ह्यांच्या शेतावर पाठवून प्रशिक्षण देण्याची व्यवस्था केली. गेल्या वर्ष भरत ज्या शेतकऱ्यांनी चाफ्याच्या झाडाची चांगली मशागत केली त्यांना चाफ्याचे उत्पन्न मिळू लागले आहे.

कला व सांस्कृतिक क्षेत्रातही काम करणाऱ्या व्यक्ती वा संस्थांना सावली नेहमीच मदतीचा हात देत असते. कुडाळच्या विजय तुळसकर ह्या ८ वीं तील मुलाला संगीत क्षेत्रात ह्या वर्षी पुण्याच्या गांधर्व महाविद्यालयाचे बेस्ट स्टूडेंट ऑफ द इयर चे पारितोषिक मिळाले. त्याचप्रमाणे सुप्रसिद्ध संवादिनी वादक कै. गोविंदराव पटवर्धन यांच्या जन्मशताब्दी वर्षानिमित्त रत्नागिरी येथे एका संस्थेतर्फे १०० संवादिनी वादकांचा विशेष कार्यक्रम झाला त्यात सावलीने यथाशक्ती आर्थिक सहाय्य केले.

दिवाळी-होळी

दर वर्षी प्रमाणे ह्याही वर्षी शाळांतील ८०० मुलांसह २,००० कुटुंबांना दिवाळीत फराळाची पाकिटे, सुगंधी साबण, तेल देण्यात आले. फराळाचे पदार्थ ह्याच भागातील महिलांनी केले होते.

होळीच्या सणाला १०,००० पुरणपोळ्यांचे वाटप करण्यात आले. सौ. लीला शिरगांवकर व श्री. विनय सप्रे यांनी नेहमीप्रमाणेच या पुरणपोळ्या बनवून दिल्या, त्यांचे आभार. या दोन्ही कार्यक्रमांसाठी देणगीदारांकडून भरघोस सहाय्य मिळत असते.

गरजू कुटुंबांना आधार

गेली ८ वर्षे सामाजिक बांधिलकीच्या भावनेतून गांजलेल्या गरीब कुटुंबांना उदरनिर्वाह, मुलांचे शिक्षण यासाठी सहाय्य केले जाते. या वर्षी २० कुटुंबांना अंदाजे २१ लाख रुपयाचे आर्थिक सहाय्य दिले गेले. यात कुडाळमधील ४० निराधार व्यक्तींना सांभाळणाऱ्या आनंदाश्रय वृद्धाश्रमाला दिलेल्या आर्थिक मदतीचाही समावेश आहे.

सावलीच्या परिवारातील अनेक हितचिंतक वेळोवेळी कपडे, खेळणी, चादरी, भांडी अश्या वस्तू देत असतात. हे सर्व आदिवासींमध्ये गरजे प्रमाणे वाटले जाते व त्याचा त्यांना खूप उपयोग होतो. या वर्षी मुंबादेवी मंदिर ट्रस्ट ने मुंबादेवीला नवरात्रीत आलेल्या नव्या २०० साड्या सावलीकडे गरजूंना वाटण्यासाठी दिल्या. सावली, मुंबादेवी विश्वस्तांची व श्री. पोखरणकर गुरुजी व सर्व देणगीदारांची खूप आभारी आहे.

ज्ञानेश्वर माऊलींची शिकवण हा सावलीच्या सामाजिक कार्याचा पाया आहे. जो जे वांच्छिल, तो ते लाहो प्राणिजात ! ह्या त्यांच्या परमेश्वराशी केलेल्या दिव्य प्रार्थनेप्रमाणेच, सावली फक्त लोकांचीच सेवा करत नाही तर मुक्या प्राण्यांसाठी सुद्धा भूतदया दाखवत असते. भटक्या कुत्र्यांसाठी निधी सावंतने कुडाळ येथे सुरु केलेल्या सुनिधी आश्रमाच्या मुक्या प्राण्यांच्या मदतीसाठी 'सुनिधी आश्रय, फाऊंडेशन' ला शेल्टरसाठी अर्थ सहाय्य केले. तसेच आनंद शिंदे यांच्या हत्तीवरील संशोधन करणाऱ्या ट्रंक कॉल द वाइल्ड लाइफ फाऊंडेशन यानांही नेहमीप्रमाणेच अर्थसहाय्य करून हत्तीवरील संशोधनासाठी मदत केली.

मुंबईचा बाप्पा या सुभाष रोड सार्वजनिक गणेशोत्सव मंडळ, विलेपार्ले या संस्थेने मुलांसाठी २०० प्रथमोपचार सेट दिले, त्यांचे आभार.

ज्ञानेश्वर माऊलींची ही शिकवण सावलीला सतत प्रेरणा देते. त्यांचा आशीर्वाद सावलीच्या कार्याला सदैव लाभो, हीच मनोमन प्रार्थना !!



building lives, fulfilling dreams

तळकोकणची 'सावली'

'सावली' या शब्दातच एवढं सामर्थ्य आहे की, नुसता जरी हा शब्द उच्चारला तरी कुठल्यातरी प्रचंड अशा मानसीक आधाराचा आभास होतो. प्रेम, माया, आई, वृक्ष या शब्दांना सावली हा शब्द जोडला की, या शब्दांना हिमालयाचं सामर्थ्य प्राप्त होतं. अशाच एका 'सावली' नांव धारण केलेल्या मुंबईतील सावली चॅरिटेबल ट्रस्ट संस्थेने तळकोकणात, म्हणजेच सिंधुदुर्गात आपल्या कार्याने 'सावली' हे नाव खऱ्या अर्थाने सार्थ ठरवलय.

आदिवासी मुलं असुंदेत, रंजल्या-गांजल्यांची, दुःखी पिढीतांची मुलं असुंदेत, दिव्यांग मुलं असुंदेत, दुर्धर अशा आजारांशी झगडणारी मुलं असुंदेत, निराधार वृद्ध बांधव असुंदेत, प्रतिकूल परिस्थितीशी दोन हात करत वाटचाल करणाऱ्या महिला भगिनी असुंदेत वा स्वतःच्या पोटाची खळगी भरत नसतानाही सामाजिक कार्य करणारी माणसं असुंदेत. 'सावली'ने या सर्वांना आपल्या कृपाछात्राखाली घेत त्यांना जगण्याची, लढण्याची, प्रगतीकडे झेपावण्याची नवी उमेद दिली आहे. मागील दशकभरापासुन सिंधुदुर्गात चालू असलेले हे कार्य, सावलीची ही छाया आता संपूर्ण जिल्हाभर विस्तारली आहे. आणि हीच 'सावली' आता या जिल्ह्यात रंजल्यागांजल्यांसाठी प्रमुख आधारवड बनली आहे.

आदिवासी मुलांसाठी 'सावली' बनली परमेश्वर

हो! हे अगदी खरं आहे. अत्यंत गरीबी, कुपोषण, अनारोग्य, व्यसनाधिनता, बाल विवाह, निरक्षरता व अनिष्ट रुढी-परंपरांमध्ये अडकलेली ही कातकरी आदिवासींची मुलं. कोणत्याही प्रकारचं भवितव्य नसलेल्या या मुलांना मदतीचा खरा हात दिला तो उदय आईर या एका गरीब शेतकऱ्याच्या मुलाने आणि त्याच्या या कार्याला बळ प्राप्त करुन दिलय ते आपल्या 'सावली चॅरिटेबल ट्रस्ट'ने या सावलीचे अध्यक्ष विनायक देवधर. हे १० वर्षा पूर्वी एकदा सिंधुदुर्गात आले असतांना 'भगिरथ प्रतिष्ठान' या संस्थेचे प्रमुख डॉ. प्रसाद देवधर

यांनी उदय आईर यांच्या कार्याची श्री. देवधर यांना ओळख करुन दिली, आणि त्यावेळपासून 'सावली' या आदिवासी मुलांच्या पुनरुत्थानाच्या कार्यासाठी उदयच्या पाठीशी खंबीरपणे उभी राहिली, ती आजपर्यंत.

अनिष्ट रुढी, परंपरा, दारिद्र्य, कुपोषण, व्यसनाधिनता या दृष्टचक्रातून बाहेर काढलेल्या या मुलांना गंगल पायथ्यानजीकच्या फाटक्या तुटक्या झोपड्यातून बाहेर काढून, त्यांना एका छान इमारतीत आणावं हे उदयचं स्वप्न होतं. हे स्वप्न सत्यात उतरवण्यासाठी हत्तीचं बळ दिलं ते 'सावली'नेच सावली च्या या आर्थिक मदतीने सिंधुदुर्गातील कुडाळ तालुक्यातील वेताळ बांबार्डे या गावात नाग्या म्हादू कातकरी आदिवासी विद्यार्थी वसतिगृहाच्या नावाने तळकोकणातील पहिलं आदिवासी विद्यार्थी वसतीगृह उभं राहिलं आणि तिथुन उदय आईर यांच्या या महान कार्याला प्रचंड गती प्राप्त झाली.

सुरवातीला या वसतिगृहात १५ ते २० मुलं होती. आज मुलांची संख्या ८० च्याही पुढे पोहचली आहे. या मुलांचे दररोजचे भोजन, सकस आहार, त्यांच्या शिक्षणासाठी, त्यांच्यात क्रीडागुण विकसीत करण्यासाठी दरवर्षी होणाऱ्या अंदाजे रु.१०-१२ लाख आर्थिक खर्चाची पूर्ण जबाबदारी 'सावली'ने घेतली आहे आणि मागील दशकभर ही जबाबदारी सावली ने अतिशय योग्य पणे पार पाडली आहे. आज शिक्षणापासून वंचीत रहाणारी ८३ मुलं ज्यात मुलींचाही समावेश आहे ती सर्व शिक्षणाच्या प्रवाहात आली आहेत. यातील काही मुलं अभ्यासातही चांगली असून, चांगले गुण मिळवत आहेत या मुलांनी तालुका, जिल्हा, विभाग, राज्यपातळीवर आपल्या क्रीडागुणांची छाप पाडायला सुरुवात केली आहे. सावलीच्या विशेष योगदानातून ही मुलं मल्लखांब या खेळात विशेष प्राविण्य मिळवत आहेत. त्याचबरोबर कबड्डी, मैदानी खेळ या खेळातही ही मुलं अव्वल ठरली

आहेत, उदय आईर व उजा आईर यांचं मार्गदर्शन आणि सावलीच्या कृपाछत्राखाली ही मुले अगदी वेगानं प्रगती करत आहेत. त्यांच्यासाठी संस्कारवर्ग घेतले जातात, त्यांना स्वतःच्या आरोग्याची काळजी कशी घ्यायची यानंही शिक्षण दिलं जातय. थोडक्यात सांगायचं तर सावलीच्या कृपाछत्राखाली या मुलांनी केलेली प्रगती ही नेत्रदिपक आहे. शासनाकडून एक रुपयाही न घेता अतिशय आदर्श पद्धतीने चालणारा हा उपक्रम संपूर्ण राज्यात एक आदर्श रोल मॉडेल बनून पुढे येत आहे.

कौशल्य शिक्षणाला सावलीचं बळ

‘सावली’च्या कृपाशिर्वादाखाली सिंधुदुर्गात चालू असलेले आणखीन एक आदर्श व स्तूत्य काम ते म्हणजे कौशल्य विकासाचे उपक्रम होय. गोरगरीब शेतकऱ्यांच्या मुलांची शाळा म्हणून ओळखले जाणारे माध्यमिक विद्यालय, नेरुर माड्याचीवाडी हे माध्यमिक विद्यालय आज संपूर्ण राज्यात कौशल्यावर आधारीत शिक्षण देणारं ग्रामिण विद्यालय म्हणून रोलमॉडल ठरलय, इयत्ता ८ वी ते १० वी पर्यंतचे शिक्षण देणाऱ्या या विद्यालयात पंचक्रोशीतील गरीब शेतकऱ्यांची १२० मुले शिक्षण घेत आहेत. सांगायला अभिमान वाटतो की, या शाळेतील प्रत्येक विद्यार्थी व विद्यार्थीनी स्वयंपाकात तरबेज आहे. या शाळेतल्या ८ वी, ९ वीत शिकणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्याला फॅब्रिकेशनचं काम करता येतं, ही मुलं गावातील शेतकऱ्यांना शेतीची अवजारं बनवून देतात, या शाळेतील मुलांना इलेक्ट्रीफिकेशनचं मूलभूत शिक्षण दिलं जातं, या शाळेतील प्रत्येक मुलाला शेती व नर्सरीचं अतिशय उत्तम शिक्षण दिलं जातं, या शाळेत मुलं शाळेच्या जागेत भाजीपाला पिकवतात व त्याची विक्री करतात, या शाळेतील मुलांना चांगला फराळ बनवता येतो, या शाळेतील मुलांना सुतारकाम येते, गवंडी काम येते, थोडक्यात या शाळेत १० वी पर्यंतचं शिक्षण घेऊन बाहेर पडणारा विद्यार्थी १० वी नंतर लगेचच स्वतःच्या पायावर उभा रहाण्यात सक्षम झालेला असतो.

गेली २ वर्षे सावलीच्या माध्यमातून या शाळेतील विद्यार्थी / विद्यार्थिनीं दिवाळीचा फराळ व होळीत

पुरणपोळ्या बनवून ३०० गरीब गरजू कुटुंबांना वाटप करतात.

या शाळेचा निकालही उत्तम आहे. या शाळेतून शिकून बाहेर पडलेल्या अनेक विद्यार्थ्यांनी शेती, बागायती, भाजीपाला उत्पादन, मध निर्मिती इत्यादीमध्ये स्वतःचे व्यवसाय उभे केले आहेत. या विद्यालयातील मुख्याध्यापक म्हणून जबाबदारी सांभाळणारे अनंत सामंत यांच्या मार्गदर्शनाखाली या विद्यालयाची जबरदस्ता प्रगती चालू आहे. विद्यालयातील विद्यार्थ्यांना कौशल्यवान बनवण्यासाठी जे शिक्षक झटतात त्याचे वेतन त्याचबरोबर या शिक्षणासाठी लागणारी यंत्रसामुग्री साहित्य यासाठी अर्थसहाय्य हे आपल्या ‘सावली चॅरिटेबल ट्रस्ट’ कडून दिलं जातं, सावलीच्या या मदतीमुळेच या शाळेतील मुलांना हे कौशल्यशिक्षण मिळत आहे. त्यामुळेच हि शाळा संपूर्ण महाराष्ट्रातील आदर्श शाळा म्हणून रोल मॉडेल बनली आहे.

विद्यानिकेतन कसाल विद्यालयाला दिली रोबोटीक लॅब

विज्ञान आणि संशोधन याची कास पकडत मुलांमध्ये संशोधक वृत्ती वाढावी, त्यांच्यातील कलात्मक गुणांना चालना मिळावी यासाठी पुस्तकाबाहेर पडून वेगळ्या पद्धतीचे शिक्षण देणाऱ्या विद्यानिकेतन इंग्लिश मिडियम स्कूल, कसाल या विद्यालयाला देखील सहकार्याचा हात देत सावली चॅरिटेबल ट्रस्टने या विद्यालयासाठी कोकणातली पहिली ‘रोबोटीक लॅब’ उभारून दिली. ज्याचा वापर सदर स्कूल मधील विद्यार्थ्यांबरोबरच संपूर्ण जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांनाही होत आहे

एआय च्या नव्या युगात आपला विद्यार्थी टिकला पाहीजे तर त्याला आधुनिक शिक्षणाने त्याचबरोबर निसर्गशिक्षण आणि संस्कारांचे बाळकडू पाजायलाच हवे. कुडाळ तालुक्यातील कसाल या गावातील विद्यानिकेतन स्कूल मध्ये अशा पद्धतीचे शिक्षण दिले जाते. मात्र खरी गरज होती ती या आधुनिक शिक्षणासाठी आवश्यक असलेल्या आधुनिक सुविधा व साहित्याची, सावली ने या

विद्यालयाची ही तळमळ अचूक हेरली आणि या विद्यालयासाठी काही लाख रुपये खर्चून रोबोटीक लॅब उभी करून दिली. याचा फायदा घेत या शाळेच्या मुलांनी केवळ राज्यच नव्हे तर राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील रोबोटीक स्पर्धे मध्ये उल्लेखनीय यश प्राप्त केलं, याविद्यालयाला देशभरातील आय.आय.टी.च्या तज्ञ मार्गदर्शकांचे मार्गदर्शन मिळत असते. एआय च्या या नव्या युगात गावातील मुलं देखील सक्षमपणे टिकून रहावी यासाठी या प्रशाळेची ही धडपड आहे. सावली या विद्यालयाला रोबोटीक लॅब देऊन थांबली नाही. तर सावलीने या विद्यालयाला तीन डिजिटल बोर्ड दिले, विज्ञाना सोबतच या विद्यार्थ्यांना मल्टी स्क्रील यावं यासाठी या विद्यालयाला मल्टिस्क्रील अभ्यासाने उपयुक्त असे साहित्यही दिले. या साहित्याचा उपयोग करत येथील मुलांसाठी तज्ञ मार्गदर्शकांकरवी सुतारकाम, इलेक्ट्रीफिकेशन, प्लंबींग, पाककला, बागकाम इत्यादीचे बेसिक ट्रेनिंग सुरु करण्यात आले आहे. विद्यानिकेतनच्या या अनोख्या शिक्षणामुळे जिल्हाभरातून शिकून पुढे गेलेले विद्यार्थी या देशाचं नाव निश्चितपणे रोशन करतील हा विश्वास सावलीला देखील आहे.

सावली पालघर जिल्ह्यातील आदिवासींसाठी काम करते. त्याच आदिवासींच्या मुलांसाठी जून २०२५ पासून सावली इंग्रजी माध्यमाची शाळा सुरु करत आहे. कसाळच्या विद्यानिकेतन शाळेच्या मदतीने सावली वाळवंडा येथे ही शाळा विद्यानिकेतनच्या धर्तीवर सुरु करून आधुनिक विज्ञानाची गंगा आदिवासी मुलांपर्यंत पोचवण्याचा कार्यक्रम सावलीने हाती घेतला आहे.

नाथ पैं शिक्षण संस्थेला रुग्णसेवेसाठी एक्स-रे मशिन प्रदान

वरील तीन संस्थांबरोबरन सावलीने सिंधुदुर्गातील आणखीन एका नावाजलेल्या संस्थेकरीता मदतीचा हात पुढे केलाय. त्या संस्थेचं नाव आहे बॅ. नाथ पैं शिक्षण संस्था, बॅ. नाथ पैं च्या मानवतेचा वसा घेऊन वाटचाल करणाऱ्या या संस्थेचे नर्सिंग कॉलेज, फिजीओथेरेपी

कॉलेज, बी.एड. कॉलेज, सी.बी.एस.सी. अभ्यासक्रम शिकवणारे विद्यालय आणि रात्र शाळा चालवल्या जातात. शुन्यातून विश्व निर्माण करणाऱ्या उमेश गाळवणकर या युवकाने ही शिक्षण संस्था उभी केली आणि अथक मेहनतीतून त्याने एका आदर्श शिक्षण संकुलात त्याने परिवर्तन केले, या संस्थेसाठी सावली ट्रस्ट ने आर्थिक मदत तर केलीन, पण त्याचबरोबर या संस्थेतर्फे लगतच्या नेरुर या गावात गोरगरीब रुग्णांसाठी सुरु करण्यात आलेल्या इस्पितळासाठी एक्स-रे मशीन दिली, या मशिनच्या माध्यमातून गावातील रुग्णांना अल्पदरात एक्स-रे काढून दिले जातात. थोडक्यात सावलीच्या या मदतीचा उपयोग अप्रत्यक्षपणे गोरगरीब जनतेला झाला आहे. भविष्यात सावली या संस्थेच्या पाठीशी खंबीरपणे उभी राहील यात तिळमात्र शंका नाही

‘सावली’ बनली पिडीतांची ‘माय’

‘सावली’ने केवळ तळकोकणातल्या संस्थांनाच मदतीचा हात दिला नसून, या संस्थेने या सिंधुदुर्गातील अनेक गरजवंत मुलांना, आजाराने पिडीत, परिस्थितीने पिडित मुली व महिलांनाही मायेची सावली दिली आहे. विजय तुळसकर सारख्या कलेची आणि विद्वतेची दैवी देणगी प्राप्त विद्यार्थ्यांच्या पाठीशी सावली खंबीरपणे उभी आहे. हा मुलगा देशाचं नांव वर काढेल यात वादच नाही. चित्रकार पुजा धुरी या दिव्यांग युवतीच्या पाठीशीही सावलीने खंबीर असा आधार उभा केलाय. या आधाराच्या बळावर पुजा प्रगतीकडे झेप घेत आहे. दुर्धर अशा आजाराने पिडीत व अत्यंत प्रतिकूल परिस्थितीचा सामना करत अनाथ जीवन जगणारी सर्वांची लाडकी सुप्रिया खरं तर नैराश्येच्या गर्तेत होरपळून गेली होती. तिला निटपणे तिचे शिक्षणही पुरं करता येत नव्हते. कुपोषण तीच्या पाचवीला पुजले होते, सावलीने तीला मायेचा आधार दिला. तिने पालकत्व स्विकारत तिला प्रेम दिलं. तिला जगण्याची उमेद दिली. यामुळे सुप्रिया डिप्रेशनमधून बाहेर आली. तिच्या औषधपोचारांचा, आहाराचा, शिक्षणाचा प्रश्न सावलीने सोडवला, सुप्रियाची तब्येत तर सुधारलीच, तिने आपलं महाविद्यालयीन

शिक्षण पूर्ण केलं. तिचा आत्मविश्वास वाढला. आता ती आपल्या महाविद्यालयासाठी आयडॉल बनली आहे. ती आपलं नवीन जीवन जगत आहे.

याच सावलीने ढोलेबाबू या गरीब सामाजिक कार्यकर्त्याला त्याच्या डोळ्यांचे ऑपरेशन करून नवीन नजर मिळवून दिली. समाजासाठी निःस्वार्थीपणे काम करणाऱ्या श्री. ढोलेबाबा ह्यांना कायमचे दत्तक घेऊन त्यांना जीवनभर मायेची पाखर घालण्याचा वसा सावलीने घेतला आहे.

दिव्यांग पुजाला ऐकता व बोलता यावे यासाठी अतिशय उच्च दर्जाची कानाची मशिन आणि स्पिच थेरपी सुरु केली. या व्यतिरिक्त आणखीन अनेक जणांना सावलीची सावली आधारासाठी मिळाली. आनंदाश्रय या निराधार बांधवांच्या वृद्धाश्रमाला देखील सावलीने मदतीचा हात दिलाय.

मुक्या प्राण्यांप्रती सावलीची भूतदया

याच सावलीने सिंधुदुर्गात रस्त्यावरील भटक्या कुत्र्यांसाठी सुरु करण्यात आलेल्या 'सुनिधी आश्रय, फाऊंडेशन' या शेल्टरला त्या मुक्या प्राण्यांच्या मदतीकरीता अर्थसहाय्य केले, 'सुनिधी आश्रय,

फाऊंडेशन' ही संस्था अपघातात अपंग झालेल्या, वृद्धत्वामुळे असहाय्य झालेल्या रस्त्यावरील श्वानांना सांभाळण्याचे काम करते. या संस्थेच्या नव्या शेल्टरच्या उभारणी कार्यासाठी सावलीने मदतीचा हात पुढे करत प्राण्यांप्रतीही भूतदया दाखवली हे विशेष होय.

थोडक्यात सावली चॅरिटेबल ट्रस्ट ही तळकोकणासाठी खऱ्या अर्थाने आधारवड बनली आहे आणि या आधारातून सिंधुदुर्गात दिलासादायक असं कार्य घडत आहे. सावलीच्या या कार्याला माझा सलाम.....



- शेखर कान्होबा सामंत

संपादक, दे. तरुण भारत, संवाद
(९४२२३७३०३६)

कृतज्ञता

नमस्कार सर,

आमच्या शाळेतील विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक शिक्षण देण्याच्या दृष्टिकोनातून सावली ट्रस्टने आम्हाला आजपर्यंत फार मोलाचे सहकार्य केलेलं आहे. विद्यार्थ्यांमध्ये एक व्यावसायिक निर्माण करण्याचे बीज या माध्यमातून त्यांच्या मनामध्ये रुजविले जात आहे. यातून प्रेरणा घेऊन बऱ्याच विद्यार्थ्यांनी आयटीआय सारखा कोर्समध्ये प्रवेश घेतलेला आहे.

सावली ट्रस्टने आज पर्यंत केलेल्या सहकार्याबद्दल संस्था व शाळेच्या वतीने मी अत्यंत आभारी आहे.

मुख्याध्यापक

पांग्रड हायस्कूल



महाराष्ट्र धर्मादाय आयुक्त कायदानुसार नोंदणी रजि. नं. ई. २४१६३ (मुंबई) दिनांक १४/०५/२००७
पॅन : AAGTS6582H

Savali

Charitable Trust

Registered under Maharashtra Public Charitable Trust Reg. No. E 24163 (Mumbai) Dated 14 / 05 / 2007
PAN : AAGTS6582H

602, Purushottam Niwas, Co-op. Hsg. Society, 6 Park Road, Vile-Parle (East), Mumbai – 400057, Maharashtra, India.

Telephone Number : 022-26149733. Mobile Number : 09820223797 / 09833170114 Pune : 08390689494

E-mail : savalitrust07@gmail.com Website : www.savalitrust.com

ACE GRAPHICS 9867737708